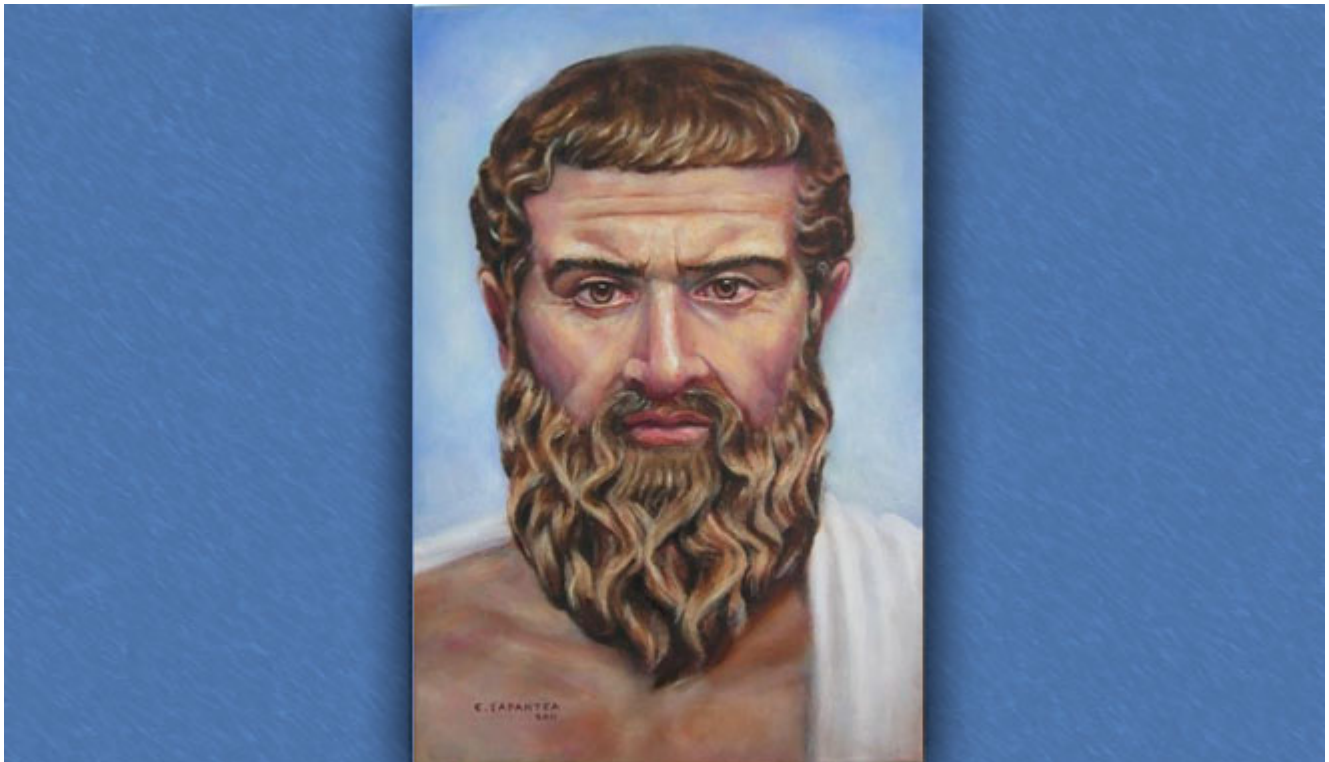

31 Ιανουαρίου 2017

Ο Πλάτων «μίλησε» πριν από τον Ευκλείδη (Χαράλαμπος Σπυρίδης, Καθηγητής Μουσικής Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών)

[/ Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

Πορτρέτο του Πλάτωνα (Έργο της Εύης Σαραντέα)

Αρμονικός Συγγραφέας: Περί αυτού του ειδικού αρχαιοέλληνας επιστήμονος παραθέτω δύο ορισμούς διδομένους υπό του Πορφύριου και του Ιαμβλίκου, αντιστοίχως.

ἄρμονικός δ' ἐστὶ ὁ περὶ τοῦ ἡρμωσμένου ποιούμενος τούς λόγους

Πορφύριος, Υπόμνημα εἰς τὰ Ἀρμονικά του Πτολεμαίου, 23, 6

Ἄρμονικός ὁ περί τήν τοῦ Πυθαγόρου ἄρμονικήν ἐπιστήμην καί τούς ἄρμονικούς λόγους ἀσχολούμενος.

Ιάμβλιχος, Περί του Πυθαγορικού Βίου, 25, 115, 4

Εἴθισται οἱ συγγράψαντες περί τήν ἄρμονικήν ἐπιστήμην καί τούς ἄρμονικούς λόγους βιβλία νά ονομάζωνται Ἀρμονικοί Συγγραφεῖς. Δέν κατέστη ἀντιληπτόν ἄχρι στιγμῆς ὅτι ἐκ τῶν υπαρξάντων ἀρμονικῶν συγγραφέων Μέγιστος τυγχάνει ὁ Πλάτων καί ἰδοῦ διατί:

Εἶναι ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος ἀλληγορικῶς τῷ τρόπῳ μας δίδει λεπτομερεστάτας πληροφορίας γιά τήν δόμησιν τῶν διατονικῶν κλιμάκων εἰς τήν Γένεσιν Ψυχῆς Κόσμου εἰς τὸ ἔργον τοῦ Τίμαιος

τῆς ἀμερίστου καί αἰετῆς κατὰ ταῦτά ἐχούσης οὐσίας καί τῆς αὖτε περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος, τῆς τε ταύτου φύσεως [αὖτε περὶ]

καί τῆς τοῦ ἐτέρου, καί κατὰ ταῦτά συνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμεροῦς αὐτῶν καί τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ· καί τρία λαβὼν αὐτά ὄντα συνεκεράσατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν, τήν θατέρου φύσιν δύσμεικτον οὖσαν εἰς ταῦτόν συναρμόττων βίᾳ.

Πλάτων, Τίμαιος, 35a1

Ἔως τώρα γνωρίζατε ὅτι γιά τὸ Πυθαγόρειον ἐναρμόνιον γένος μοναδικαί πηγαί πληροφορίας ἦσαν οἱ ὑπ' ἀριθμὸν 17 καί 18 προτάσεις τῆς Μουσικομαθηματικῆς πραγματείας Εὐκλείδου Κατατομῆς Κανόνος (3ος π.Χ. αἰ.).

Σήμερον σας ἀναφέρω, διότι δέν τὸ ἔχομεν ἀντιληφθεῖ ὅτι ὁ Πλάτων εἰς τήν Πολιτείαν τοῦ κυρίως δι' ἐνός πολλαπλασιαστικοῦ ἀριθμητικοῦ, τοῦ ἐνεακακαιοκοσικαιοεπτακοσιοπλασιᾶς (729), μας παρέχει πληροφορίας γιά τήν δομήν τοῦ ἐναρμονίου γένους⁷ διακόσια ἔτη πρὸ τοῦ Εὐκλείδου.

Οὐκοῦν ἐάν τις μεταστρέψας ἀληθείᾳ ἡδονῆς τὸν βασιλέα τοῦ τυράννου ἀφεστηκότα λέγῃ ὅσον ἀφέστηκεν, ἐνεακακαιοκοσικαιοεπτακοσιοπλασιᾶς ἡδίων αὐτόν ζῶντα εὐρήσει τελειωθεῖσιν τῇ πολλαπλασιῶσει, τὸν δέ τυράννον ἀνιάρωτερον τῇ αὐτῇ ταύτῃ ἀποστάσει.

Πλάτων, Πολιτεία, 587d12

Οὐδεὶς τῶν υπαρξάντων ἀρμονικῶν συγγραφέων ἔγραψεν περί τοῦ χρωματικοῦ

γένους παρά μόνον ο Πλάτων. Η σχετική περικοπή, ήτις είναι μοναδική, δεν αντιμετωπίζεται ορθώς ακόμη και υπό του μεγίστου Πρόκλου.

ὢν ἐπίτριτος πυθμὴν πεμπάδι συζυγείς δύο ἄρμονίας παρέχεται τρίς αὐξηθείς

Πλάτων, Πολιτεία, 546c1

[Συνεχίζεται]

Παρατήρηση: το παρόν άρθρο είναι το τρίτο μέρος της εισήγησης του Χαράλαμπου Χ. Σπυρίδη, Καθηγητή του Τμήματος Μουσικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών & Κοσμήτορα της Διεθνούς Επιστημονικής Εταιρείας της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας, με τίτλο «Τέλειον Μείζον Σύστημα κατά χρῶμα παρά Πλάτωνι», στην Επιστημονική Ημερίδα «Φιλοσοφία, Φυσικές Επιστήμες, Βιοηθική», που διοργανώθηκε από τη Διεθνή Επιστημονική Εταιρεία Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας και την Ένωση Ελλήνων Φυσικών, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, στις 12/11/2014.

Το δεύτερο μέρος της ομιλίας μπορείτε να το διαβάσετε [εδώ](#)